

Сико Мансхолт: фермер, участник в съпротивата и истински европейец

Сико Мансхолт 1908 - 1995

Сико Мансхолт е фермер, участник в нидерландската съпротива по време на Втората световна война, национален политик и първият европейски комисар по въпросите на земеделието. Идеите на Мансхолт поставят основите на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз – една от най-важните политики след неговото основаване.

Изпитал ужасите на недостига на храна, преживени от родината му в края на Втората световна война, Мансхолт е убеден, че Европа трябва да може сама да задоволява нуждите си от храна и че на всички трябва да се гарантира стабилно снабдяване с храни на достъпни цени.

Най-важният елемент в плана на Мансхолт за ранната Обща селскостопанска политика е да се стимулира производителността в земеделието. Тази политика предполага система, при която на фермерите се гарантира определена минимална цена за тяхната продукция, което ги стимулира да произвеждат повече. Неговата проевропейска решителност и ясна визия за бъдещето, съчетани с волята за по-нататъшно изграждане на общо бъдеще, характеризират Сико Мансхолт като истински европейец през целия му живот.

Ранни години

Сико Мансхолт е роден на 13 септември 1908 г. в социално ангажирано семейство, което има процъфтяваща ферма в Грьонинген – северна провинция на Нидерландия. Баща му е активен член на социалистическата партия в Нидерландия и важен съветник на партията по въпросите на земеделието. Майка му – дъщеря на съдия – е една от първите жени в страната, които следват политически науки в университета, и често организира политически събрания за жени.

След гимназията Мансхолт иска да стане фермер, но баща му, който вече е платил наем за ферма на брат му, не може да си позволи да плати и за Сико. Като се надява все пак да започне работа в селското стопанство, той заминава в холандските Източни Индии (днешна Индонезия) и започва работа в чаена плантация. Не успява обаче да свикне с колониалната система там и през 1936 г. се връща в Нидерландия. Година по-късно успява да се сдобие с парцел земя в низината Вирингермеер, жени се и се заема със земеделие до избухването на Втората световна война.

Втората световна война

По време на войната Мансхолт участва активно в холандската съпротива срещу нацистките нашественици. В първите години той крие хора във фермата си и разпространява разузнавателна информация, а по-късно ръководи широка мрежа за разпределение и осигуряване на прехрана за хора, които се крият в западната част на страната. След войната, като признание за неговия опит, смелост и организационни способности, му предлагат поста министър на земеделието, риболова и разпределението на храни в новото правителство. На 36 години той става най-младият дотогава министър в Нидерландия.

Възстановяване на селското стопанство

Веднага след войната, когато има остър недостиг на храни и се задава криза, постът на Мансхолт е изключително важен. Той предприема редица мерки, за да възстанови бързо продоволствието, но същевременно разбира

необходимостта да се пристъпи към по-дълбока модернизация на земеделието, за да се избегне недостиг на храни в бъдеще и да се гарантира ефективността му. Определя минимални цени за повечето важни земеделски продукти, съчетани с вносни мита и подпомагане на износа. За повишаване на производителността Мансхолт насърчава инвестициите в изследвания, образование и в сливане на ферми в по-големи и по-ефективни единици.

Обща селскостопанска политика за Европа

Мансхолт, който е убеден европейски федералист, мечтае за обща селскостопанска политика за Европа. През 1950 г. той разработва план за общ пазар на земеделска продукция в Европа с наднационална ръководна структура. Този план обаче се оказва прекалено амбициозен за времето си и не успява. Все пак, по-късно отново се връщат към него и той се превръща във вдъхновение за селскостопанската политика на Европейската икономическа общност.

След като заема министерски пост в продължение на 12 години и половина, Мансхолт получава възможност да приложи плановите си за обща политика, когато става комисар по земеделието в първата Европейска комисия през 1958 г. С Римския договор от 1957 г. е създадена Европейската икономическа общност и се предвижда в Европа да се въведе общ пазар на етапи от три-четири години. Мнозина смятат, че този 12-годишен план е прекалено смел и вероятно ще се провали, особено мерките в областта на земеделието, като се има предвид силната съпротива срещу тях по онова време. Мансхолт обаче остава оптимист и се залавя за работа. Плановите му са да договори съчетание от преки плащания на субсидии за посеви и земя, които да се обработват чрез механизми за подпомагане на цените, включително гарантирани минимални цени, както и тарифи и квоти за вноса на определени продукти от трети страни. Това би насърчило по-голямата производителност в земеделието, за да имат потребителите стабилни доставки на храни на достъпни цени, и би осигурило жизнеспособен земеделски сектор в ЕС.

Планът „Мансхолт“

Първоначално плановите му са посрещнати със значителна съпротива от фермерите и техните политически представители, които твърдо вярват, че общият подход ще застраши прехраната им и че ще оцелеят само големите стопанства. По пътя на договарянето на обща европейска политика трябва да се преодолеят много пречки, но Мансхолт упорства и през 1968 г. Комисията публикува „Меморандум за реформа на Общата селскостопанска политика“, известен като плана „Мансхолт“. Същността на плана е, че за да процъфтява земеделието, фермерите трябва да модернизират дейността си. Това ще гарантира производителността и ще им позволи да станат независими.

Селскостопанската политика има голям успех по отношение на постигането на първоначалната цел Европа да стане способна да задоволява сама нуждите си от хранителни продукти. В хода на 50-годишното си съществуване обаче тя претърпява големи изменения, за да се приспособи към новото време. До 70-те години на XX век тази политика постига такива успехи, че често има свръхпроизводство на земеделски продукти. През 70-те години на XX век Мансхолт става твърд защитник на мерките за опазване на околната среда като ключов елемент на селскостопанската политика. Той е заместник-председател на Комисията от 1958 до 1972 г. и четвъртият ѝ председател от 1972 г. до 1973 г.

Като комисар по земеделието и сам активен фермер Мансхолт проправя пътя за Общата селскостопанска политика.

Целта на Сико Мансхолт е да се предотврати повторение на страшния глад, преживян от хората в Европа през зимата в края на Втората световна война. Планът „Мансхолт“ осигурява възстановяване на способността на Европа да осигурява достатъчно храни и процъфтяването на европейското селско стопанство в безпрецедентно къси срокове.